

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

25. aprill 2013*

Sotsiaalpoliitika — Võrdne kohtlemine töö saamisel ja kutsealale pääsemisel —
Direktiiv 2000/78/EÜ — Artikli 2 lõike 2 punkt a, artikli 10 lõige 1 ja artikkel 17 —
Seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise keeld — Mõiste „asjaolud, mille põhjal võib eeldada, et
on toimunud diskrimineerimine” — Tõendamiskoormise regulatsioon — Tõhusad, proportsionaalsed ja
hoiatavad sanktsioonid — Isik, kes esineb professionaalse jalgpalliklubi juhina ja keda ka üldsus
sellisena tajub — Avalikud avaldused homoseksuaalse jalgpalluri töölevõtmise välistamise kohta

Kohtuasjas C-81/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Curtea de Apel București (Rumeenia) 12. oktoobri 2011. aasta
otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. veebruaril 2012, menetluses

Asociația ACCEPT

versus

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilesič, Euroopa Kohtu president V. Skouris kolmanda koja kohtuniku
ülesannetes, kohtunikud E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh (ettekandja) ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. jaanuari 2013. aasta kohtuistungil esitatud,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Asociația ACCEPT, esindaja: advokaat R.-I. Ionescu,
- Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, esindajad: C. F. Asztalos, C. Nuică ja C. Vlad,
- Rumeenia valitsus, esindajad: R. H. Radu, E. Gane ja A. Voicu,
- Euroopa Komisjon, esindajad: J. Enegren ja C. Gheorghiu,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi
ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 79), artikli 2 lõike 2 punkti a, artikli 10 lõiget 1 ja artiklit 17.
- 2 Eelotsusetaotlus on esitatud Asociația ACCEPT-i (edaspidi „Accept”) ja Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (riiklik diskrimineerimisvastase võitluse nõukogu, edaspidi „CNCD”) vahelises vaidluses CNCD otsuse üle, millega jäeti osaliselt rahuldamata kaebus, mis esitati pärast avalikke avaldusi, mida oli teinud isik, kes esineb professionaalse jalgpalliklubi juhina ja keda ka üldsus sellisena tajub, ning mis välistasid võimaluse, et see jalgpalliklubi võtaks tööle homoseksuaalse jalgpalluri.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2000/78 artikli 1 kohaselt on direktiivi „eesmärk [...] kehtestada üldine raamistik, et võidelda usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ning tagada liikmesriikides võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine”.
- 4 Direktiivi põhjendused 15, 28, 31 ja 35 on sõnastatud järgmiselt:
  - „(15) Otsest või kaudset diskrimineerimist eeldada lubavate faktide hindamine on vastavalt siseriiklikele õigusnormidele või tavadele siseriiklike kohtute või muude pädevate asutuste ülesanne. [...]
  - [...]
  - (28) Käesoleva direktiiviga sätestatakse miinimumnõuded, millega antakse liikmesriikidele võimalus kehtestada soodsamaid sätteid või säilitada need. [...]
  - [...]
  - (31) Tõendamiskohustuse eeskirju tuleb kohandada siis, kui diskrimineerimisjuhtum on esmapilgul ilmne, ja võrdse kohtlemise põhimõtte tõhusaks kohaldamiseks tuleb tõendamiskohustus panna tagasi kostjale, kui sellise diskrimineerimise kohta on esitatud tõendid. [...]
  - [...]
  - (35) Liikmesriigid peaksid ette nägema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid juhuks, kui käesolevas direktiivis sätestatud kohustusi ei täideta.”
- 5 Direktiivi artikli 2 „Diskrimineerimise mõiste” lõiked 1–3 sätestavad:
  - „1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „võrdse kohtlemise põhimõte”, et ei esine otsest ega kaudset diskrimineerimist ühelgi artiklis 1 nimetatud põhjusel.

2. Lõike 1 kohaldamisel:

- a) peetakse otseseks diskrimineerimiseks seda, kui ükskõik millisel artiklis 1 nimetatud põhjusel koheldakse ühte inimest halvemini, kui on koheldud, koheldakse või võidakse kohelda teist inimest samalaadses olukorras;

[...]

3. Ahistamist peetakse üheks diskrimineerimise vormiks lõike 1 tähenduses, kui mõne artiklis 1 nimetatud põhjusega seotud soovimatu käitumise eesmärk või selle tegelik toime on isiku väärkuse alandamine ja ähvardava, vaenuliku, halvustava, alandava või solvava õhkkonna loomine. Selles kontekstis võib ahistamise mõiste määratleda vastavalt liikmesriikide siseriiklikele õigusnormidele ja tavadele.”

6 Direktiivi 2000/78 artikli 3 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„[Euroopa Liidule] antud pädevuse piires kohaldatakse käesolevat direktiivi kõikide isikute suhtes nii avalikus kui ka erasektoris, sealhulgas avalik-õiguslike isikute suhtes, kui kõne all on:

- a) tööle saamise, füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamise või kutsealale pääsemise tingimused, sealhulgas valikukriteeriumid ja töölevõtu tingimused mis tahes tegevusvaldkonnas ja kõigil ametiaastmetel [...]

[...]”

7 Direktiivi 2000/78 artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iikmesriigid võivad kehtestada või säilitada käesoleva direktiivi sätetest soodsamad võrdse kohtlemise põhimõtet kaitsvad sätted”.

8 Direktiivi artikkel 9 sätestab:

„1. Liikmesriigid tagavad, et igaühel, kes leiab, et teda on võrdse kohtlemise põhimõtte eiramise tõttu koheldud õigusvastaselt, oleks võimalik kasutada käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks ettenähtud haldus- või kohtumenetlust [...].

2. Liikmesriigid tagavad, et ühingud, organisatsioonid või juriidilised isikud, kellel kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud kriteeriumidega on õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi sätete järgimine, võiksid kaebuse esitaja nõusolekul esineda tema nimel või toetuseks kohtu- ja/või haldusmenetluses, mis toimub käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks.

3. Lõiked 1 ja 2 ei piira selliste siseriiklike eeskirjade kohaldamist, millega kehtestatakse võrdse kohtlemise põhimõtte küsimuses menetluse algatamise tähtajad.”

9 Direktiivi artikli 10 „Tõendamiskohustus” lõiked 1–4 sätestavad:

„1. Liikmesriigid võtavad kooskõlas oma siseriikliku kohtusüsteemiga vajalikud meetmed tagamaks, et kui isik, kes leiab, et ta on võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamata jätmise tõttu kannatanud, esitab kohtule või muule pädevale asutusele asjaolud, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud otsene või kaudne diskrimineerimine, peab kostja tõendama, et võrdse kohtlemise põhimõtet ei ole rikutud.

2. Lõige 1 ei takista liikmesriikidel kehtestamast hagejale soodsamaid tõendamisreegleid.

3. Lõiget 1 ei kohaldata kriminaalmenetluse suhtes.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse ka kohtumenetluste suhtes, mida on alustatud vastavalt artikli 9 lõikele 2.”

10 Direktiivi 2000/78 artikkel 17 sätestab:

„Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad sanktsioonide kohta, mida rakendatakse vastavalt käesolevale direktiivile vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende kohaldamine. Sanktsioonid, milleks võib olla ohvrile kahju hüvitamine, peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. [...]”

Rumeenia õigus

11 Valitsuse 31. augusti 2000. aasta dekreeedi nr 137 diskrimineerimise kõigi vormide ennetamise ja nende eest karistamise kohta – nagu seda on hiljem muudetud ja täiendatud eelkõige 14. juuli 2006. aasta seadusega nr 324 ning avaldatud uuesti 8. veebruaril 2007 (*Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 99, 8.2.2007, edaspidi „dekreet nr 137/2000”) – eesmärk on muu hulgas direktiivi 2000/78 ülevõtmine.

12 Vastavalt dekreeedi nr 137/2000 artikli 2 lõikele 11 toob diskrimineeriv käitumine kaasa tsiviil-, haldus- või kriminaalvastutuse seaduses sätestatud tingimustel.

13 Dekreeedi nr 137/2000 artikli 5 kohaselt kvalifitseeritakse väärteoks muu hulgas see, kui isiku osalemine majandustegevuses seatakse sõltuvusse tema seksuaalsest sättumusest.

14 Dekreeedi nr 137/2000 artikli 7 lõike 1 kohaselt on väärteona käsitatav see, kui füüsiline või juriidiline isik keeldub isiku töölevõtmisest muu hulgas tema seksuaalse sättumuse tõttu, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel.

15 Dekreeedi nr 137/2000 artikkel 15 sätestab:

„Väärteona [...] on käsitatav igasugune kriminaalõiguse kohaldamisalasse mitte kuuluv [...] tegu, mille eesmärk on alandada inimväärikust või tekitada ähvardav, vaenulik, halvustav, alandav või solvav õhustik isiku, isikute rühma või ühenduse suhtes nende [...] seksuaalse sättumuse tõttu.”

16 Dekreeedi nr 137/2000 artikkel 20 sätestab:

„(1) Isik, kes leiab, et teda on diskrimineeritud, võib esitada [CNCD-le] kaebuse ühe aasta jooksul arvates päevast, mil asjaolud aset leidsid või mil ta võis nende asetleidmisest teada saada.

(2) [CNCD] lahendab kaebuse kolleegiumi otsusega [...]

[...]

(6) Huvitatud isik on kohustatud tõendama faktilisi asjaolusid, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud otsene või kaudne diskrimineerimine, ning isikul, kelle vastu on kaebus esitatud, lasub kohustus tõendada, et need asjaolud ei tähenda diskrimineerimist. [...]

(7) Kolleegium teeb kaebuse kohta otsuse 90 päeva jooksul kaebuse esitamisest ning [otsus] sisaldab [...] trahvi tasumise tingimusi, [...]

[...]”

17 Dekreedi nr 137/2000 artikli 26 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„(1) Artiklites [...] 5–8 [...] ja 15 sätestatud väärtegude eest karistatakse füüsilise isiku diskrimineerimisel rahatrahviga 400–4000 Rumeenia leud ja isikute rühma või ühenduse diskrimineerimisel rahatrahviga 600–8000 leud.

(2) Karistuse võib määrata ka juriidilistele isikutele. [...]”

18 Dekreedi nr 137/2000 artikli 27 lõige 1 sätestab:

„Iga isik, kes peab ennast diskrimineerimise ohvriks, võib üldnormide alusel nõuda kohtus hüvitist ja diskrimineerimiseelse olukorra taastamist või diskrimineerimisest tuleneva olukorra kõrvaldamist. Selline nõue [...] ei eelda [CNCD-le] kaebuse esitamist.”

19 Dekreedi nr 137/2000 artikli 28 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Valitsusvälistel organisatsioonidel, kelle eesmärk on inimõiguste kaitse või kellel on õigustatud huvi diskrimineerimise vastu võitlemiseks, on õigus pöörduda kohtusse, kui diskrimineerimine leiab aset nende tegevusvaldkonnas ja kahjustab mõnda ühendust või isikute rühma.”

20 Valitsuse 12. juuli 2001. aasta dekreeedi nr 2 halduskaristuste õigusliku raamistiku kohta – mida on hiljem muudetud ja täiendatud (*Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 410, 25.7.2001, edaspidi „dekreet nr 2/2001”) – artikli 5 lõige 2 sätestab:

„Väärtegude eest on põhikaristuseks: a) hoiatus; b) rahatrahv; c) üldkasulik töö.”

21 Vastavalt dekreeedi nr 2/2001 artikli 7 lõikele 1 on „hoiatus [...] rikkuja kirjalik või suuline teavitamine aset leidnud asjaolude ühiskonnaohtlikkusest koos õigusnormide selgitamisega”.

22 Dekreeedi nr 2/2001 artikli 13 lõike 1 kohaselt on aegumistähtaeg rahatrahvi määramiseks kuus kuud asjaolude asetleidmisest arvates.

23 Dekreeedi nr 2/2001 artikli 13 lõige 4 ei näe ette võimalust sätestada eriseadustes teistsuguseid aegumistähtaegu halduskaristuste määramiseks.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

24 Valitsusväline organisatsioon Accept, mille eesmärk on edendada ja kaitsta lesbide, geide, bi- ja transseksuaalide õigusi, esitas 3. märtsil 2010 George Becali ja SC Fotbal Club Steaua București SA (edaspidi „FC Steaua”) vastu kaebuse, väites, et töölevõtmisel on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet.

25 Oma kaebuse põhjendamiseks väitis Accept, et elukutselise jalgpalluri X võimalikku üleviimist ja tema oletatavat seksuaalset sättumust käsitleva intervjuu käigus esines G. Becali 13. veebruaril 2010 avaldustega, mille sisu on ära toodud eelotsusetaotluse esimeses küsimuses. Muu hulgas nähtub neist avaldustest, et homoseksuaaliks peetava jalgpalluri asemel eelistaks G. Becali tööle võtta noortemeeskonna mängija. Accepti sõnul nurjasid ajakirjanike oletused, et X on homoseksuaal, mida G. Becali kinnitas, selle jalgpalluriga töölepingu sõlmimise.

26 Accept väitis, et G. Becali pani toime otsese diskrimineerimise seksuaalse sättumuse alusel, rikkudes seeläbi võrdsuse põhimõtet töölevõtmisel ja alandades homoseksuaalsete isikute väärikust.

- 27 CNCD menetluse teise vastustaja, FC Steaua kohta väitis Accept, et hoolimata G. Becali avalduste edastamisest meedias ei distantseerunud see jalgpalliklubi kordagi neist avaldustest. Vastupidi – FC Steaua nõukogu kinnitas, et klubi tasandil järgitakse jalgpallurite töölevõtmisel sellist poliitikat põhjendusel, et „meeskond on nagu perekond” ning homoseksuaalne isik meeskonnas „põhjustaks meeskonnas ja pealtvaatajate hulgas pingeid”. Accept lisas, et nende avaldustega esinemise ajal oli G. Becali veel FC Steaua aktsionär.
- 28 CNCD leidis 13. oktoobri 2010. aasta otsuses muu hulgas, et põhikohtuasjas kõne all olev olukord ei kuulu võimaliku töösuhete kohaldamisalasse. CNCD sõnul ei saa G. Becali avaldusi pidada avaldusteks, mida on teinud tööandja või tema seaduslik esindaja või töölevõtmise eest vastutav isik, kuigi avalduste tegemise kuupäeval oli G. Becali FC Steaua aktsionär.
- 29 Ent CNCD leidis, et G. Becali avalduste näol on tegemist diskrimineerimisega ahistamise vormis. Seetõttu karistas ta G. Becalit hoiatusega, mis oli dekreeidi nr 2/2001 artikli 13 lõike 1 kohaselt sel hetkel ainus võimalik karistus, kuna CNCD otsus tehti pärast kuue kuu möödumist kõne all olevate asjaolude asetleidmisest.
- 30 Selle otsuse peale esitas Accept eelotsusetaotluse esitanud kohtusse kaebuse ning palus esiteks selle otsuse tühistada, teiseks kinnitada, et vaidlusalused faktid kuuluvad töösuhete valdkonda ja tuvastatud on asjaolud, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine, ning kolmandaks määrata hoiatuse asemel rahaline karistus.
- 31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et Euroopa Kohtu 10. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-54/07: Feryn (EKL 2008, lk I-5187) ei anna piisavat selgust juhuks, kui diskrimineerivad avaldused pärinevad isikult, kes ei saa küll võtta õiguslikke kohustusi töötajaid palkavale äriühingule, kuid kellel võib tihedate sidemete tõttu äriühinguga olla määrav mõju selle äriühingu otsusele või keda võidakse pidada sellist mõju omavaks.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab FC Steaua ja G. Becali vahelisi suhteid igal juhul ebatüüpiliseks. Nimelt müüs G. Becali talle kuulunud FC Steaua aktsiad 8. veebruaril 2010 ning selle kohta tehti kanne äriregistrisse 23. veebruaril 2010, samas kui diskrimineerivad avaldused tehti 13. veebruaril 2010. Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust nähtub, et Rumeenia õiguse kohaselt saab aktsiate müügil tugineda kolmandate isikute vastu alles alates kuupäevast, mil müük on äriregistrisse kandmise teel avalikustatud. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei muutnud G. Becali oma seisukohti avalikes esinemistes pärast aktsiate müümist ja jätkas enda nimetamist FC Steaua „rahastajaks”. Seetõttu jäid tema suhted FC Steauaga vähemalt üldsuse meelest samasuguseks nagu enne aktsiate müüki.
- 33 Veel tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas seoses direktiivi 2000/78 artiklis 10 sätestatud tõendamiskoormise regulatsiooniga muutub professionaalsel jalgpalliklubil praktikas võimatuks täita oma kohustust tõendada seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise puudumist, sest selle tõendamine, et klubi on võtnud jalgpallureid tööle nende seksuaalset sättumust arvestamata, võib kohtu sõnul rikkuda õigust eraelu puutumatusse.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et dekreeidi nr 2/2001 artikli 13 lõige 1 näeb ette, et CNCD tuvastatud võimaliku diskrimineerimise raskusest olenemata ei saa ta juhul, kui ta teeb otsuse pärast kuue kuu möödumist asjaolude asetleidmisest, kohaldada rahalist halduskaristust, vaid ta saab määrata üksnes nimetatud dekreeidi artikli 7 lõike 1 mõttes „hoiatuse”, millele ei ole ette nähtud aegumistähtaega.

35 Neil asjaoludel otsustas Curtea de Apel București menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [direktiivi 2000/78] artikli 2 lõike 2 punkt a on kohaldatav juhul, kui jalgpalliklubi aktsionär, kes esineb selle jalgpalliklubi peamise juhina (*patron*) ja keda nii meedia kui ka üldsus sellisena tajub, teeb meediale järgmise avalduse:

„Isegi kui [FC Steaua] peaks tegevuse lõpetama, ei võtaks ma meeskonda homoseksuaali. Kuulujutud on kuulujutud, aga kuidas oleks võimalik sellise asja kohta kirjutada artikkel, kui see ei ole tõsi, ning lisaks panna see esilehele... Võib-olla ei ole see tõsi, et ta ([...] jalgpallur X) on homoseksuaal. Aga kui see on tõsi? Rääkisin ühega oma onudest, kes ei usu ei saatanat ega jumalat. Ütlesin talle: „Olgu pealegi, jumalat ei ole olemas. Aga kui siiski on? Miks sa ei võiks armulaual ikkagi ära käia? Kas ei oleks hea minna paradiisi?” Ta kiitis mu seisukoha heaks. Kuu aega enne oma surma käis ta armulaual ära. Jumal andestagu talle. Minu perekonnas ei ole kohta geile ja [FC Steaua] on minu perekond. Gei asemel eelistame me võtta mängima noortemeeskonna mängija. See ei ole diskrimineerimine. Keegi ei saa mind sundida kellegagi koos töötama. Neil on õigused ja ka minul on õigus töötada nendega, kellega ma tahan töötada.”

„Isegi kui Steaua peaks tegevuse lõpetama, ei võtaks ma meeskonda homoseksuaali. Võib-olla ei ole see tõsi, et ta on homoseksuaal. Aga kui see on tõsi? Minu perekonnas ei ole kohta geile ja Steaua on minu perekond. Homoseksuaali asemel eelistan ma väljakule saata noortemeeskonna mängija. See ei ole diskrimineerimine. Keegi ei saa mind sundida kellegagi koos töötama. Neil on õigused ja ka minul on õigus töötada nendega, kellega ma tahan töötada. Isegi kui jumal ütleks mulle unes, et X ei ole kindlasti mitte homoseksuaal, ei võtaks ma teda ikkagi meeskonda! Ajakirjanduses räägitakse liiga palju sellest, et ta on homoseksuaal. Isegi kui [jalgpallur X praegune klubi] annaks ta mulle tasuta, ma ei võtaks teda! Ma lepiksin sellega, kui ta oleks kõige suurem tülinorija ja kõige hullem joomar... Aga kui ta on homoseksuaal, siis ma ei taha temast enam midagi kuulda.”

2. Mil määral võib eespool toodud avaldusi pidada vastustaja [FC Steaua] osas „asjaolud[eks], mille põhjal võib eeldada, et on toimunud otsene või kaudne diskrimineerimine” [direktiivi 2000/78] artikli 10 lõike 1 tähenduses?
3. Mil määral on tegemist nn võimatu tõendamise (*probatio diabolica*) kohustusega, kui kohtuasjas kantakse [direktiivi 2000/78] artikli 10 lõike 1 kohaselt tõendamiskoormis üle teisele kohtumenetluse poolele ning vastustajalt [FC Steaua] nõutakse tõendamist, et ei ole rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet, ja eelkõige tõendamist, et töölevõtmisel ei võetud arvesse seksuaalset sättumust?
4. Kas [dekreedid nr 2/2001] artikli 13 lõikest 1 tulenev asjaolu, et pärast kuuekuulise aegumistähtaja möödumist, mis hakkab kulgema teo toimepanemise kuupäevast, ei ole diskrimineerimisega seotud asjades võimalik kohaldada halduskaristusena rahatrahvi, on vastuolus [direktiivi 2000/78] artikliga 17, mille kohaselt sanktsioonid peavad diskrimineerimise korral olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

- 36 Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ei ole direktiivi 2000/78 artikli 2 lõike 2 punkti a mõttes otsese diskrimineerimise esinemiseks vaja, et oleks tuvastatav kaebuse esitaja, kes väidab, et teda on sel viisil diskrimineeritud (vt seoses nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiviga 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, lk 22; ELT eriväljaanne 20/01, lk 23), eespool viidatud kohtuotsus Feryn, punktid 23–25).
- 37 Direktiivi 2000/78 artikli 8 lõiget 1 arvestades ei takista selle direktiivi artikli 9 lõige 2 liikmesriigil siseriiklikes õigusaktides sätestada, et direktiivi sätete järgimise tagamiseks õigustatud huvi omavatel ühingutel on õigus algatada kohtu- või haldusmenetlus direktiivist tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks, ilma et nad peaksid tegutsema konkreetse kaebaja nimel või et kaebaja isik oleks tuvastatav (vt ka eespool viidatud kohtuotsus Feryn, punkt 27).
- 38 Kui liikmesriik niisuguse õiguse sätestab, ei ole direktiivi 2000/78 artikli 8 lõikest 1, artikli 9 lõikest 2 ja artikli 10 lõigetest 1, 2 ja 4 tulenevalt direktiiviga vastuolus ka see, kui artikli 10 lõikes 1 ette nähtud tõendamiskoormise jagunemist kohaldatakse ka olukordades, kus mõni niisugune ühing on algatanud menetluse, ilma et ta tegutseks kindla kaebaja nimel või toetuseks või tema nõusolekul. Antud juhul nähtub teise ja kolmanda küsimuse sõnastusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates on artikli 10 lõikes 1 sätestatud tõendamiskoormise regulatsioon olenevalt neile küsimustele antavast Euroopa Kohtu vastusest vajaduse korral põhikohtuasjas kohaldatav.
- 39 Euroopa Kohtus ei olnud vaidlust selle üle, et Accept on direktiivi artikli 9 lõikes 2 osutatud ühing, et dekreeidi nr 137/2000 artikli 28 lõige 1 annab talle õiguse algatada kohtu- või haldusmenetlusi direktiivist tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks, ilma et ta tegutseks kindla kaebaja nimel, ning et teda võib pidada „huvitatud isikuks” selle dekreeidi artikli 20 lõike 6 mõttes.

Esimese ja teise küsimuse analüüs

- 40 Kahe esimese küsimusega soovitakse sisuliselt kindlaks teha, kas direktiivi 2000/78 artikli 2 lõiget 2 ja artikli 10 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selliseid asjaolusid nagu põhikohtuasjas saab seoses professionaalse jalgpalliklubiga pidada „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine”, kui vastavad avaldused on teinud isik, kes esineb selle klubi peamise juhina ja keda nii meedia kui ka üldsus sellisena tajub, kuid kellel ei tarvitse olla õigust võtta jalgpalliklubile kohustusi või teda esindada töölevõtmise alal.
- 41 Kõigepealt olgu meenutatud, et ELTL artikli 267 alusel algatatud menetlustes puudub Euroopa Kohtu pädevus hinnata põhikohtuasja faktilisi asjaolusid või kohaldada tõlgendatavaid õigusnorme siseriiklikele meetmetele ja olukordadele, kuna need küsimused kuuluvad siseriikliku kohtu ainupädevusse (vt eelkõige 30. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-451/03: Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, EKL 2006, lk I-2941, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei ole Euroopa Kohtu ülesanne võtta seisukohta küsimuses, kas põhikohtuasja aluseks olevad sündmused, nagu neid on kirjeldatud eelotsusetaotluses, viitavad diskrimineerimisele seksuaalse sättumuse alusel.
- 42 Eeskätt direktiivi 2000/78 põhjendusest 15 nähtuvalt on siseriiklike kohtute või muude pädevate asutuste ülesanne vastavalt siseriiklikele õigusnormidele või tavadele hinnata asjaolusid, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine (vt 19. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-415/10: Meister, punkt 37). Kui niisugused asjaolud on tuvastatud, kohustab direktiivi artikli 10 lõikes 1 sätestatud mehhanism seejärel kostjat kohtule või muule pädevale asutusele tõendama, et hoolimata esmapilgul ilmnevast diskrimineerimisest ei ole direktiivi artikli 2 lõike 1 mõttes võrdse kohtlemise põhimõtet rikutud.

- 43 Euroopa Kohus võib samas anda siseriiklikule kohtule kõik liidu õiguse tõlgendamise juhtnöörid, mida siseriiklikul kohtul võib olla otsuse tegemisel tarvis (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Feryn, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 6. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-163/10: Patriciello, EKL 2011, lk I-7565, punkt 21).
- 44 Seoses sellega olgu märgitud, et direktiivi 2000/78 artiklist 1 ja artikli 3 lõike 1 punktist a tulenevalt on direktiiv kohaldatav põhikohtuasjas kõne all oleva olukorraga sarnastes olukordades, kus on töö saamise ja kutsealale pääsemise alal tehtud „tööle saamise [...] tingimusi, sealhulgas [...] töölevõtu tingimusi” puudutavaid avaldusi.
- 45 Seda tõdemust ei mõjuta põhikohtuasjas toonitamist leidnud asjaolu, et elukutseliste jalgpallurite töölevõtusüsteem ei põhine avalikul pakkumisel või vahetutel läbirääkimistel pärast valikuprotseduuri, mis eeldaks huvitatud isikute kandideerimist ja nende seas eelvaliku tegemist vastavalt sellele, kuivõrd nad tööandjale huvi pakuvad. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et võttes arvesse liidu eesmärke, kuulub spordiga tegelemine liidu õiguse kohaldamisalasse ainult osas, milles see kujutab endast majandustegevust (vt eelkõige 14. juuli 1976. aasta otsus kohtuasjas 13/76: Donà, EKL 1976, lk 1333, punkt 12, ja 16. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-325/08: Olympique Lyonnais, EKL 2010, lk I-2177, punkt 27). See puudutab elukutseliste ja poolelukutseliste jalgpallurite tegevust, kuna nad töötavad või osutavad tasustatud teenuseid (15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman, EKL 1995, lk I-4921, punkt 73).
- 46 Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, oli eespool viidatud kohtuotsuse Feryn aluseks olnud konkreetses vaidluses tegemist avaldustega, mida tegi üks äriühingu Feryn NV juhtidest, kellel oli õigus määrata kindlaks selle äriühingu töölevõtupoliitika, nagu nähtub muu hulgas selle otsuse aluseks olnud kohtuasjas esitatud eelotsuse küsimuste sõnastusest (vt eespool viidatud kohtuotsus Feryn, punktid 2, 16, 18 ja 20).
- 47 Ent eespool viidatud kohtuotsusest Feryn ei saa järeldada, et tuvastamaks direktiivi 2000/78 artikli 10 lõike 1 kohaselt „asjaolusid, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine”, peaks mingi üksuse töölevõtupoliitikat puudutavate avalduste autoril tingimata olema õigus seda poliitikat otseselt kindlaks määrata või võtta sellele üksusele kohustusi või esindada seda töölevõtmisel.
- 48 Pelgalt asjaolu, et niisugused avaldused, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole otse pärit kindlalt kostjalt, ei välista tingimata selle kostjaga seoses tuvastamist, et esinevad direktiivi 2000/78 artikli 10 lõike 1 mõttes „asjaolud, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine”.
- 49 Sellest järeldub, et asjaolude esinemist, mille põhjal võib eeldada diskrimineeriva töölevõtupoliitika rakendamist, ei saa kostjaks olev tööandja kummutada, piirdudes väitega, et homofoobsele töölevõtupoliitikale viitavate avaldustega esines isik, kes ise kinnitab ja jätab ka mulje, et tal on selle tööandja juhtkonnas oluline roll, kuid kellel ei ole õigust võtta tööandjale kohustusi töölevõtmise valdkonnas.
- 50 Niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas on asjaolu, et tööandja ei ole kõnesolevatest avaldusest selgelt distantseerunud, teguriks, mida asja menetlev kohus võib faktiliste asjaolude igakülgset hindamisel arvesse võtta.
- 51 Seoses sellega olgu meenutatud, et põhikohtuasjas kõne all olevate avalduste igakülgset hindamisel võib asjakohaseks osutada see, kuidas üldsus või vastavad ringkonnad võisid neid avaldusi tajuda (vt selle kohta 17. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-470/03: AGM-COS.MET, EKL 2007, lk I-2749, punktid 55–58).

- 52 Vastupidi sellele, mida CNCD andis mõista Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes ja suulistes seisukohtades, ei välista tõik, et põhikohtuasjas kõne all olev professionaalne jalgpalliklubi ei ole pidanud läbirääkimisi homoseksuaalse sportlase töölevõtmiseks, võimalust pidada tuvastatuks asjaolusid, mille põhjal võib eeldada, et see klubi on toime pannud diskrimineerimise.
- 53 Eeltoodut arvesse võttes tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2000/78 artikli 2 lõiget 2 ja artikli 10 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selliseid asjaolusid nagu põhikohtuasjas saab seoses professionaalse jalgpalliklubiga pidada „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine”, kui vastavad avaldused on teinud isik, kes esineb selle klubi peamise juhina ja keda nii meedia kui ka üldsus sellisena tajub, kuid kellel ei tarvitse olla õigust võtta ühingule kohustusi või teda esindada töölevõtmise alal.

Kolmanda küsimuse analüüs

- 54 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas juhul, kui põhikohtuasja faktilised asjaolud kvalifitseeritakse „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine” seksuaalse sättumuse alusel seoses professionaalse jalgpalliklubi poolt mängijate töölevõtmisega, ei ole direktiivi 2000/78 artikli 10 lõikes 1 sätestatud tõendamiskoormisest tulenevalt nõutavad tõendid, mida oleks võimatu esitada, rikkumata seejuures õigust eraelu puutumatusse.
- 55 Selle kohta nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et kui direktiivi mõttes diskrimineerimise esinemist eeldada võimaldavad faktilised asjaolud on tuvastatud, siis nõuab võrdse kohtlemise põhimõtte tõhus rakendamine tõendamiskoormise üleminekut kostjatele, kes peavad tõendama, et nimetatud põhimõtet ei ole rikutud (vt selle kohta 17. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-303/06: Coleman, EKL 2008, lk I-5603, punkt 54).
- 56 Sellest lähtuvalt võivad kostjad siseriiklikus kohtus niisuguse rikkumise toimepanemist eitada, tõendades kõiki seaduses ette nähtud vahendeid kasutades eelkõige seda, et nende töölevõtupoliitika põhineb asjaoludel, mis ei ole kuidagi seotud seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimisega.
- 57 Selleks et kummutada lihtsat eeldust, mis võib tuleneda direktiivi 2000/78 artikli 10 lõikest 1, ei ole kostjal vaja tõendada, et varem on teatud seksuaalse sättumusega isikuid tööle võetud, kuna niisugune nõue võib mingis olukorras tõepoolest rikkuda õigust eraelu puutumatusse.
- 58 Asjaolude igakülgisel hindamisel, mille peab läbi viima asja lahendav siseriiklik kohus, võib kokkulangevate kaudsete tõendite kogumi põhjal kummutada väite, et esineb diskrimineerimine seksuaalse sättumuse alusel. Nagu Accept sisuliselt väitis, võib selliste tõendite hulka kuuluda kostja reaktsioon, mis väljendub selges distantseerumises avalikest avaldustest, mille põhjal võis esmapilgul eeldada diskrimineerimist, ning kostja sõnaselgete töölevõtupoliitika sätete olemasolu, et tagada direktiivi 2000/78 mõttes võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine.
- 59 Eeltoodut arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2000/78 artikli 10 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui põhikohtuasja faktilised asjaolud kvalifitseeritakse „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine” seksuaalse sättumuse alusel seoses professionaalse jalgpalliklubi poolt mängijate töölevõtmisega, ei ole direktiivi 2000/78 artikli 10 lõikes 1 sätestatud tõendamiskoormisest tulenevalt nõutavad tõendid, mida oleks võimatu esitada, rikkumata seejuures õigust eraelu puutumatusse.

Neljanda küsimuse analüüs

- 60 Neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/78 artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt saab seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise tuvastamise korral määrata vaid hoiatuse nagu põhikohtuasjas, kui tuvastamine on toimunud pärast faktiliste asjaolude asetleidmisest arvatava kuuekuulise aegumistähtaja möödumist.
- 61 Direktiivi 2000/78 artikkel 17 teeb liikmesriikidele ülesandeks kehtestada eeskirjad sanktsioonide kohta, mida kohaldatakse direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtta kõik vajalikud meetmed, et tagada selliste sanktsioonide rakendamine. Kindlaid sanktsioone ette nägemata täpsustab see artikkel siiski, et direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral kohaldatavad sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- 62 Menetluses, milles ühing, kellel on vastav õigus seadusest tulenevalt, nõuab direktiivi 2000/78 artikli 2 lõike 2 mõttes diskrimineerimise tuvastamist ja selle eest karistuse määramist, peavad sanktsioonid, mis tuleb direktiivi artikli 17 kohaselt siseriiklikus õiguses kehtestada, samuti olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Feryn, punktid 38 ja 40).
- 63 Sellest järeldub, et liikmesriigi siseriiklikku õiguskorda direktiivi 2000/78 artikli 17 ülevõtmiseks kehtestatud sanktsioonide süsteem peab paralleelselt direktiivi artikli 9 rakendamiseks võetud meetmetega eelkõige tagama direktiivist tulenevate õiguste tegeliku ja tõhusa kaitse (vt analoogia alusel eelkõige 22. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-180/95: Draehmpaehl, EKL 1997, lk I-2195, punktid 24, 39 ja 40). Karistuste rangus peab vastama nende rikkumiste raskusele, mille eest neid määratakse, ning eelkõige peab neil olema tegelik hoiatav mõju (vt selle kohta eelkõige 8. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-383/92: komisjon vs. Ühendkuningriik, EKL 1994, lk I-2479, punkt 42, ning eespool viidatud kohtuotsus Draehmpaehl, punkt 40), samuti tuleb järgida proportsionaalsuse üldpõhimõtet (vt selle kohta 6. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-101/01: Lindqvist, EKL 2003, lk I-12971, punktid 87 ja 88, ning 5. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-430/05: Ntioni ja Pikoulas, EKL 2007, lk I-5835, punkt 53).
- 64 Puhtsümboolset karistust ei saa mingil juhul pidada direktiivi 2000/78 korrektse ja tõhusa rakendamisega kooskõlas olevaks.
- 65 Antud juhul nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et dekreeedi nr 2/2001 artikli 13 lõikes 1 ette nähtud kuuekuuline aegumistähtaeg hakkab kulgema kuupäevast, mil faktilised asjaolud aset leidsid, ning samast kuupäevast hakkab kulgema ka dekreeedi nr 137/2000 artiklis 20 ette nähtud üheaastane kaebuse esitamise tähtaeg. Järelikult on võimalik, et kaebaja esitab direktiivi 2000/78 mõttes diskrimineerimise peale nõuetekohaselt CNCD-le kaebuse kuus kuni kaksteist kuud pärast kaebuse aluseks olevate faktiliste asjaolude asetleidmist, samas kui vastavalt CNCD eelistatud siseriikliku õiguse tõlgendusele ei ole dekreeedi nr 137/2000 artikli 26 lõikes 1 ette nähtud karistus enam kohaldatav. Igatahes nähtub Euroopa Kohtule esitatud seisukohtadest, et isegi kui kaebus esitatakse aegsasti enne kuuekuulise tähtaja möödumist, on dekreeedi nr 137/2000 artikli 20 lõike 7 sätetest hoolimata võimalik, et CNCD teeb väidetava seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise kohta otsuse alles pärast kuuekuulise aegumistähtaja möödumist.
- 66 Nagu nähtub eeskätt käesoleva otsuse punktides 17, 21 ja 34, ei tavatse CNCD niisugustes olukordades määrata tuvastatud diskrimineerimise raskusest hoolimata karistuseks mitte direktiivi 2000/78 üle võtnud dekreeedis nr 137/2000 ette nähtud rahatrahvi, vaid siseriiklikes üldnormides ette nähtud mitterahalise karistuse, mis sisuliselt seisneb suulises või kirjalikus hoiatuses koos „õigusnormide selgitamisega”.

- 67 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on muu hulgas kontrollida, kas eelmises punktis kirjeldatud asjaolude tõttu võivad isikud, kellel oleks põhjendatud huvi kaebuse esitamiseks, sel määral hoiduda kasutamast õigusi, mis neil on direktiivi 2000/78 üle võtnud siseriiklike õigusnormide alusel, et direktiivi ülevõtmiseks kehtestatud sanktsioonide süsteemil puudub tegelik hoiatav mõju (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Draehmpaehl*, punkt 40). Karistuse hoiatava mõju osas võiks eelotsusetaotluse esitanud kohus vajadusel arvesse võtta ka kostja teo korduvuse võimalust.
- 68 Pelgalt see, et karistus ei ole rahaline, ei tarvitse muidugi tähendada, et karistus oleks puhtsümboolne (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Feryn*, punkt 39), eriti kui karistusega kaasneb piisav avalikustamine ja kui see võimaliku tsiviilhagi esitamise korral hõlbustab direktiivi mõttes diskrimineerimise tõendamist.
- 69 Ent antud juhul tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul kontrollida, kas niisugune karistus nagu lihtne hoiatus on kohane sellises olukorras nagu põhikohtuasjas (vt analoogia alusel 2. augusti 1993. aasta otsus kohtuasjas C-271/91: *Marshall*, EKL 1993, lk I-4367, punkt 25). Dekreedi nr 137/2000 artiklis 27 ette nähtud kolmeaastase esitamistähtajaga tsiviilhagi olemasolust üksi ei piisa, et korvata võimalikke vajakajäämisi karistuse tõhususes, proportsionaalsuses või hoiatavuses, mida täheldas eelotsusetaotluse esitanud kohus seoses käesoleva otsuse punktis 66 kirjeldatud olukorraga. Nagu *Accept* Euroopa Kohtu istungil väitis, võib olukorras, kus direktiivi 2000/78 artikli 9 lõikes 2 osutatud ühing ei tegutse kindlate diskrimineerimisohvrite nimel, olla keeruline tõendada asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohase kahju tekkimist sellele ühingu.
- 70 Kui peaks tõeks osutama *Accepti* väide, et hoiatuses seisnev karistus määratakse Rumeenia õiguskorras üldjuhul vaid pisirikkumiste eest, annab see alust arvata, et niisugune karistus ei ole vastavuses direktiivi mõttes võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise raskusega.
- 71 Olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peab siseriiklik kohus juhul, kui olukord kuulub direktiivi kohaldamisalasse, tõlgendama siseriikliku õiguse kohaldamisel seda võimalikult suures ulatuses asjakohase direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiiviga taotletav tulemus (vt selle kohta eelkõige 10. aprilli 1984. aasta otsus kohtuasjas 14/83: *von Colson ja Kamann*, EKL 1984, lk 1891, punktid 26 ja 28; 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-106/89: *Marleasing*, EKL 1990, lk I-4135, punkt 8; 10. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-196/02: *Nikoloudi*, EKL 2005, lk I-1789, punkt 73, ja 28. jaanuari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-406/08: *Uniplex (UK)*, EKL 2010, lk I-817, punktid 45 ja 46).
- 72 Niisiis tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul põhikohtuasjas vajaduse korral eelkõige hinnata, kas dekreeidi nr 137/2000 artikli 26 lõiget 1 saab tõlgendada nii – nagu leiab *Accept* –, et selle artikli 26 lõikes 1 ette nähtud karistustele ei kohaldata dekreeidi nr 2/2001 artikli 13 lõikes 1 ette nähtud kuuekuulist aegumistähtaega.
- 73 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb neljandale küsimusele vastata, et direktiivi 2000/78 artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt saab direktiivi mõttes seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise tuvastamisel määrata vaid hoiatuse nagu põhikohtuasjas, juhul kui tuvastamine on toimunud pärast faktiliste asjaolude asetleidmisest arvatava kuuekuulise aegumistähtaja möödumist, kui niisuguse diskrimineerimise eest ei karistata nende õigusnormide kohaselt nii sisu kui menetluse osas tingimustel, mis tagaksid karistuse tõhususe, proportsionaalsuse ja hoiatavuse. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on hinnata, kas põhikohtuasjas kõne all olevate õigusnormide puhul on see nii, ning tõlgendada sel juhul siseriiklikku õigust võimalikult suures ulatuses direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiiviga taotletav tulemus.

Kohtukulud

- ⁷⁴ Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, artikli 2 lõiget 2 ja artikli 10 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selliseid asjaolusid nagu põhikohtuasjas saab seoses professionaalse jalgpalliklubiga pidada „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine”, kui vastavad avaldused tegi isik, kes esineb selle klubi peamise juhina ja keda nii meedia kui ka üldsus sellisena tajub, kuid kellel ei ole tingimata õigust võtta ühingule kohustusi või teda esindada töölevõtmise alal.
2. Direktiivi 2000/78 artikli 10 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui põhikohtuasja faktilised asjaolud kvalifitseeritakse „asjaoludeks, mille põhjal võib eeldada, et on toimunud diskrimineerimine” seksuaalse sättumuse alusel seoses professionaalse jalgpalliklubi poolt mängijate töölevõtmisega, ei ole direktiivi 2000/78 artikli 10 lõikes 1 sätestatud tõendamiskoormisest tulenevalt nõutavad tõendid, mida oleks võimatu esitada, rikkumata seejuures õigust eraelu puutumatusetele.
3. Direktiivi 2000/78 artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt saab direktiivi mõttes seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise tuvastamisel määrata vaid hoiatuse nagu põhikohtuasjas, juhul kui tuvastamine on toimunud pärast faktiliste asjaolude asetleidmisest arvatava kuuekuulise aegumistähtaja möödumist, kui niisuguse diskrimineerimise eest ei karistata nende õigusnormide kohaselt nii sisu kui menetluse osas tingimustel, mis tagaksid karistuse tõhususe, proportsionaalsuse ja hoiatavuse. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on hinnata, kas põhikohtuasjas kõne all olevate õigusnormide puhul on see nii, ning tõlgendada sel juhul siseriiklikku õigust võimalikult suures ulatuses direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiiviga taotletav tulemus.

Allkirjad